

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 33.

Indult Bétsből, Pénteken, Április' 24-dikén, 1829.

B é t s.

Április 20-dikán tartatott itt a' Ts. K. Udvari Templomban VIII Pius Ö Szentségének Pápává lett választásáért a' pompás Te Deum, melly alkalmatossággal Marchese Spinola az apostoli Nuncius pontificált. Jelen volt ezen innepi fényes szertartáson a' Fels. Ts. K. Udvar, mellyet oda számos fő Méltóságok követtek.

Hadi Tudósítások.

Az Odessai Újság igen hosszasan előadja Sizeboli vára megvételének környúlállásait, a' mellynek értelmét, a' M. Kurír 26-dik és 31 Számjaiban tállatató summás előadások eléggé kimerítik. A' mi ott nem közöltetett, t. i. a' várbán nyert hadi szereknek és eleségnek szoros előszámlálása, itt következik. Tizenegy ágyún kívül esett az Oroszok kezébe: 2000 ágyú golyóbis; 500 gránát; 150 kész ágyú töltés; 800 púd (1 púd 40 font) puskaapor; 58 ezer puska töltés; 25 ló; 700 púd kétszersült; és egy kevés gabona.

Ugyantsak az Odessai Újság későbbi hadi tudósítást közöl a' Burgási Öbölből Mártz. 14-dikéről, melly itt következik. „Megértette Rumania Contra Admirál kiküldött száguldozó tisztje által, ki a' végre egy fregáton küldetett el Foros öble kikémlelésére, hogy ott egynehány tö-

rök kereskedő hajók lappanganak. — Jól tudván a' Contra-Admirál, hogy Fórosz előtt egy tengeri dereglye áll, melly a' Törököknek legnagyobb szolgálatot tesz, és a' melly nélkül majd 9 mértföldet kellene kerülniük, hogy közösülésben lehessenek; elküldött egy brigget és három felfegyverkeztetett bárkát Uschakoff Hajós Kapitány vezérlése alatt, azzal a' rendeléssel, hogy a' kereskedő hajókat vegye el, és a' dereglyét is kerítse kezére. Ezt a' nevezett Kapitány Mártz. 12-dikén éjjel telyesítette. Erős volt az ellentállás, keményen tüzeltek a' Törökök az Orosz hajókra apró fegyverekből; de a' mire ezek nem ügyelvén, a' hajóknak egyenesen neki hajtottak és azokat magokhoz akarták horgolni. De minthogy hét az ellenséges hajók között zátonyon megfenekelve állott, azokat helyekből kimozdítani nem lehetett, 's kénytelenek voltak mindnyáját felgyújtani. Tsak két hajó vala szabadon az öbölben, mindenik két árbotzfás, ezeket, valamint a' dereglyét is, melly 4 ezer font kétszersültel már meg vala terhelve, az Oroszok magokkal elhozták. A' Törökök jókor eltávoztak a' hajókról, úgy hogy tsak 3 ember esett közülök fogságba. A' hajókon két vas ágyú tállatott.“

Az Odessai Újság egy levelét közli Miklós Orosz Tsászárnak Gróf Langeron Generálshoz, mellyben ötöt, Kalé vára és Turnó külső városainak

megvételeiben kimutatott fényes hadi tetteiért egy Gyalog Regementnek tulajdonosává nevezi, és ezen kívül, egy ágyúval azok között, mellyek Kálé városában találtattak, vitézségének emlékeztére, megajándékozta.

Spanyol Ország.

Azon rettentő föld indulásról, melly Spanyol Országban egy részében éppen a' nap-éj egyenlőségekor Mártz. 21-dikén kezdődött, 's a' mellyről már a' 32-diki M. Kurírban szóllottunk, későbbi tudósítások Murciából ezeket írják: „A' föld rengése nem minden helyeken egyenlő erővel kezdődött, 's ennek lehet tulajdonítani, hogy mivel némely falukban és városokban, a' rendülés kezdete gyenge volt, a' lakosoknak idejek volt házaikból az útszákra 's a' mezőre kifutni és életeket megmenti. Ebből lehet megmagyarázni, hogy több népes helyek szinte egészen öszvedüledtek és elpusztítottak, mégis a' holtak és megsebesítettek száma kevésre megy; másutt pedig, a' hol mindjárt az első földrázkódás igen erős volt, százanként eltemették az öszveomladozott házak alá. Néhol az irtoztató jelenést menydörgéshez hasonló borzasztó zúgás előzte meg, 's ez indította futásra az embereket. Murciában is ez történt, a' honnan a' városból nagy része kifutott a' lakosoknak 's az egész éjtszakát ott töltötte. Estveli hetedfél órától kezdve egész éjtszakán által több ízben megrázkódott a' föld, hol kisebb hol nagyobb mértékben. Sok templomok felettébb megrongáltattak, különösen a' fő anya templom. Itt a' földindulás még Mártz. 23-dikán is tartott, melly a' lakosok rémülését mind inkább inkább neveli. — Carthagénából is szomorú és borzasztó szerentsétlen eseteket hallani. A' miket e' felől más helyekről eddig megírtak ide megy ki: Gradás

városának számos épületei megrongáltattak. — San Sebastian mellett volt egy árok kövel kirakva, mellyben az olaj szüret tartatott, ezt a' mellette volt kő épülettel együtt a' föld megnyilván, az emberek szeme láttára, elnyelte. — Rasal városának nagy része öszvedüledett 's benne felettébb sok szerentsétlenség esett. — Guardamar városa nints többé, úgy hogy annak most a' helye sem látszik, ezt a' föld minden lakosaival együtt, kiknek száma 3000-nél többre ment, egészen elnyelte. Közel hozzá két szél malom állott, tsak ezek maradtak meg helyeken. — Beniajau, Torreguera, és Algeciras városában a' templomok a' földindulás alatt annyira megrepedeztek, hogy kevésse annak megszünése után öszveomlottak. — Orihuelából írják Mártz. 21-dikén, hogy ott ugyan tsak heten vesztették el életeket, de sok házak és klastromok öszvedültek. — Torrevieja a' földel egyenlővé tétetett, mind e' mellett is tsak 12 holtak és 48 sebesek számláltattak benne. — Almorada városa hasonló szerentsétlen sorsra jutott; tsakhogy itt 400 lakosok temették el és még sokkal többen sebesedtek meg. — Benejuzárban tsak egy néhány házak maradtak meg, a' holtak száma benne 200-ra, és a' sebeseké sokkal többre megy. — Campo Salinasban is itt ott maradt egy két ház épségben. — Formenterában sok házak leomlottak és nagy szerentsétlenségek történtek. — Cox, la Granja, Callosa, Roxales 's a' t. kevesebbet szenvedtek. — Fulgentio városában Márt. 23-dikáig még semmi kár nem történt, de 23—24-dike éjtszakáján az egész város elsüllyedt. — Murcia tartományában legtöbbet szenvedtek a' következő helyek: Rojas, Almoradi, Formentora, la Villa de los Dolores, Torrevieja és la Mota.

Nagy Brtannia.

(Folytatása a' Hg Wellington beszédének.)

„Visgáljuk meg Mylords! mit lehet vala várni a' Parlamentnek segítségért való megkeresésétől. Mindnyájan tudjuk, hogy egy más helyen, mellyet nem szükség különösen megneveznem (az Alsó Házban) a' volt a' vélekedés, hogy a' bajon segíteni csak úgy lehet, ha az Ó Fge Kathólikus jobbágyai feloldoztatnak az őket nyomó Polgári megszorítások alól. Tagadni nem lehet, hogy a' Ministerium a' Kathólikus Egyesületet eltudta volna nyomni, ha e' végre meghatalmaztatást kér vala magának a' Parlamenttől; de, kérdésbe teszem: mi lett volna a' következése ezen hatalom kérésnek? ha egyszer mind egy hatalmas Orvosiszert nem ajánlunk vala az ellen, a' mit a' Parlamentnek egyik Háza a' baj okának lenni elesmért (Tetszés). De tegyük fel, hogy a' Ministerium megnyeri a' meghatalmaztatást a' Parlamenttől a' Kathólikus Egyesületnek eltörlésére: megvan e' ezzel Irlandia nyugtatva? megvan e' a' baj orvosolva? hanem ha egyszer mind egy ilyen Rendszabás is adattatik, mint a' minéműt mi tanátsolunk az Irlandiai békételenségeknek és háborúságoknak teljes megszüntetésére (Tetszés). Nem, Mylords! maga az a' meghatalmaztatás nem lett volna elégséges Irlandiának megnyugtatására. „Jól van de, azt mondják, ha nem elég a' törvény: vegyük elő a' páltzát. Ezzel úgy gondolom, nem más akarnak mondani, mint ezt: „nekünk polgári háború kell.“ Polgári háború! Hiszem ugyan én, hogy az Országlószéknek kötelessége az Országtörvényjeit teljes hatalmával feltartani, de nem fegyveres erőszakkal, azt az egy esetet kivéven, midőn engedetlenség forog fel és azokat, kik a' törvénynek ellenére jár-

nak és a' törvényes Elöljárók szavának nem engednek, meg kell fenyíteni. De Irlandiában, a' mint feljebb előadtam, semmi engedetlenség a' törvény eránt nem tapasztaltatott; sőt többet mondok, a' dolgoknak ezen állapotja Irlandiában, bár melly határos legyen a' Polgári háborúval, úgy volt kitsínálva és elintézve, hogy a' törvénynek általhágása mindenkor gondosan kikerültetett. Azok, kik az Organisationak fejei és Vezérei voltak, tsakúgy tudták, mint én, hogy ők gyengék az Országlószékekkel hartzot próbálni, vagy a' törvénynek ellenére járni, tudták, hogy az engedetlenség esetében ők lennének az első áldozatok; annál fogva minden úgy volt elintézve, hogy a' dolgoknak ezen állapotja esztendőig eltarthatott volna, a' nélkül, hogy az Országlószékeknek alkalmatossága adódott volna, olyan eszközöknek az elővételére, a' millyeneket némelley érdemes Lordok tanátsolnak. De ha lett volna is alkalmatosság, az Országlószékek kötelességében állott volna azok helyett másokat próbálni, és az utolsó eszközöket a' lehetőségig halasztani. (Tetszés) Mylords! En sok háborúnak, sőt azt is mondhatom, sok Polgári háborúnak tanúja valék, de kész vagyok, hogy drága hazámat nem tovább tsak egy hónapig tartó Polgári háborúnak ostorától megmentessem, életemet oda adni (Tetszés). Mert mi lehet rémitőbb tsapás az Országon mint egy! Polgári háború, a' mikor a' szomszéd a' szomszédra, testvér a' testvérré, és a' tseléd az Urára támad és a' közönséges zavarodásban közönséges pusztítás emészti az Országot. De még borzasztóbb lesz, a' már magában is borzasztó Polgári háború, mikor azt mi magunk gerjesztjük az által, hogy a' népnek egyik részét felfegyverkeztetjük, a' másikat pedig ingereljük, hogy amannak, mellynek mi adtuk a' fegyvert

a' kezébe, álljon ellent. Megfagy a' vér az emberben ennek gondolására; azt pedig meg kell vallanunk, hogy e' lenne a' jövendőnek képe, ha az Irlandiai dolgokat a' két közelebbi esztendei állapotjokban meghagynánk. De tekintsünk tovább, 's nézzük mi fogna a' Polgári háború után következni. Emlékezzenek Mylords! a' feljebbi időkre, 's ítéljenek onnan a' következtetésekre. En vén ember vagyok, emlékezem az 1798-iki Rebellióra. Nem voltam ugyan én akkor Irlandiában, de tudom, hogy az akkori Irlandiai Parlament egy Esedező levelet írt, sőt hanem hibázom, maga vitte el is a' Lord-Helytartóhoz, kérvén és könyörögvén, hogy minden hatalmában lévő eszközöket venne elő ezen természet ellen való Partoskodásnak elnyomására. A' Lord-Helytartó mindent elővett, 's a' pártütés elnyomattatott. Jegyezzék meg jól Mylords! mi következett utánna. A' következő Parlament Ülésben azt kérte az Országlószék, hogy ama Parlament (az Irlandiai) osztassék meg, és a' két Ország egy törvényhozó Unióban egyesíttessék; 's alig lett meg az Unio, egyszerre ez a' Rendszabás terjesztetett eleibe a' Parlamentnek, mellyet ajánlok. E' szerint a' háború után is újra ezen lépést kellenék tenni a' bajnak megorvoslására. De azt kérdem Mylords! hiheti e' azt valaki, hogy a' Parlament ezt a' háborút megengedné? hiteti e' a' Ház, midőn tudja a' másik Háznak gondolkozását, hogy egy ilyen hartzra vetvén tekintetét, a' Kérdésnek vég eligazítását ellenezheti? 's hiheti e' valaki, hogy az Országlószék az eddig való kirekesztő Systema mellett megmaradhat? (Tetszés) De azt mondják nekünk: meg kell tartani az 1688-iki Constitutionnak alapjait! (Halljuk) Ezek abban állanak, hogy a' Katholikusok a' Parlamentből állandóan kirekesztve maradjanak, és nekünk, tsak hogy ezt az ál-

landó kirekesztést megtarthassuk, mind ama rosszakat és bajokat el kell szenvednünk. Ohajtanám, hogy azok, a' kik így szóllanak az 1688-iki Constitutionról, nem sajnálván a' fáradságot, olvasnák meg mint én tselekedtem az akkori Parlament-Aktákat, hadd látnák minémű egybefüggése van azon alapoknak az örökös kirekesztéssel. A' Törvény-Bill némelly határozásokat örökre téssen, 's kívánom, hogy azok örökre tartsanak, t. i. a' nép szabadsága, hogy a' Király Protestáns légyen, Pápista feleséget ne vehessen, továbbá a' Hódoló-Esküvés; de a' Transsubstantiatio ellen a' Törvény-Billben egy szó sem jön elő, és az Esküvés egészen más, mint az, mellyet a' Parlament tagjai letesznek. A' Parlamenti Esküvés a' Transsubstantiatio és a' Misse ellen nintsen meg a' III Vilhelm Aktáiban; az, II Károly idejében készült olly tzelből, hogy az által a' Dissidensek és a' Katholikusok a' Parlamentből kirekesztessenek. A' Revolutio idejében, Vilhelm Király jónak ítélvén a' Dissidenseket a' Parlamentbe újra fel venni, az Esküvésen változtatás tétetett, az állító része kihagyattatott; de minthogy a' tagadó része megmaradt, a' Katholikusoknak az által nem könnyített meg a' Parlamentbe való juhatus. Ha tetszenék azoknak az érdeemes Lordoknak, a' kik azt erősítik, hogy az 1688-iki Constitutionnak alapjait, a' mellyek szerint a' Katholikusok a' Parlamentből kirekesztettek, szintűgy örökösnek kell tartani mint a' Törvény-Billt, melly szerint, a' Királynak Protestánsnak kell lenni, — az Akta szavait utánna nézni: megfognák látni hogy külömbiség vagyon a' törvény szavaiban a' tzikkelyekre nézve, a' szerint, a' mint azokat a' Legislatio örökre hozattattaknak mondja, vagy nem mondja. Így nevezetesen az megmondatik, hogy a' Korona Protestáns létele örökre áll,

megmondatik, hogy a' nép szabadságai örökre bátorságban maradnak helyhetve, 's a' t. de a' mi az Esküvéseket illeti, felvagnak ugyan szó szerént téve, de egy szóval sem mondatik, hogy az arról való határozás meddig tartson (Tetszés). A' másik Akta, a' melly ezután következik, a' Skotziával való Unio é. Mit mond ez a' Törvény a' Parlament tagjainak Esküvéséről? Mondja talán, hogy ezen Esküvések örök időkre vagnak kiszabva? Tellyességgel nem, Mylords! hanem azt mondja, hogy ezen Esküvéseket kell letenni mind addig „míg a' Parlament más valami határozást fog felölök tenni“ (Tetszés) Imé ezek azok a' határozások, mellyekről most némelly nemes Lordok azt erősítik, hogy azokban a' Katholikusoknak örökös kirekesztése foglaltatik. Bátorkodom ezeket az érdeemes Lordokat, a' kik ezt állítják figyelmeztetni egy másik törvényzikkelyre, mellyben rendeltetik, hogy minden Tisztek a' táborban és a' Hajós Seregnél, tisztségekben való béállásokkor kötelesek ugyan azon Esküvést letenni. (Halljuk) Szeretném az érdeemes és tanult Lordtól (Eldonra fordulva) kérdeni: miért, ha az egyik törvényzikkely örökös, miért nem az a' másik is? vagy ha az is az, miért adta az érdeemes és törvénytudó Lord 1817-ben egyezését annak eltörlésére? Bizonyos vagyok benne, hogy az érdeemes Lord kérdésemre meg fog felelni, és a' Háznak megelégedésére meg fogja mutatni, hogy néki jussa volt az említett törvényzikkelynek visszavonására szavát adni. (Halljuk) Ha én annakokáért méltó jussal állíthatom, hogy a' Katholikusoknak kirekesztése, 1688-ban nem tekintetett örökös Végezésnek, és hogy sem a' Skotziai sem az Irlandiai Unions-Akta nem nézte annak: úgy azt kérdem, miért nem állana nekünk tellyes szabadságunkban fontolóra venni azon Kirekesz-

tés eltörlésének hasznos és tanátsos voltát, hogy megmentjük az Országot a' kizáró Systemának gonosz és ártalmas következéseitől. De tovább megyek, és azt kérdem, nem vagyunk e' mi kötelesek mint Irlandiának is Képviselei, ha szinte örök időkre hozattattak volna is a' kizáró Akták, annak megvizsgálására és fontolására, mennyiben szabad a' Parlamentnek elnézni, hogy az Ország szenved a' nagy Pápista befolyás alatt, melyet a' Papok a' Választások alkalmatosságával Irlandiában gyakorolnak, és nem tartozunk e' az Országnak ezen befolyástól való megszabadításáról illendő Rendelések által gondoskodni? (Tetszés) Mylords! Végyük tekintetbe továbbá magát az Anglikána Egyházat, tudniillik az Irlandiában lévőt. Az Egyház ott különös állapotban van. A' népnek kisebb része tartozik az ottani Egyházhoz: de nem lehet példásabb életű, és tanultabb férfiakat sehol találni, mint a' kikre Irlandiában az Egyházi gondok bízva vagnak, kedvesek azoknál a' kiket tanítanak, és éppen olyan méltók a' bizodalomra, mint az Angliában lévő Tisztitársaik, sőt nem kételkedem, hogy tudományjuk mellett utolsó tseppvéreket feláldoznák. Nem mondtam többet Mylords! mint a' mennyit igazán érdemelnek az Irlandiai Egyház tagjai buzgó kegyességekért; de óhajtanám, hogy a' Ház venné gondolóra nem jobban tudná e' azt az Egyházat fedezni és Oltalmazni egy, egy akaraton lévő Országlószék és Parlament, mint egy meghasonlott Országlószék és meghasonlott Parlament? Én bizonyosnak tartom, hogy minden a' ki Irlandiának állapotját részrehajlás nélkül vizgálat alá veszi, meg fog felöle győződni, hogy magának az Egyháznak, és a' népnek 's az Országlószéknek java haszna kívánja a' Kérdésnek elhatározását, és hogy ez az elhatározás az Országló-

székek barátokat szerez 's az Igazgatásnak minden ágait erősebbé teszi.

(Bé rekesztése következik.)

London, April. 11-kén. Az Emancipations-Bill, minekutánna a' f. H. 7, 8 és 9-iki Üléseiben a' Felső Háznak tzikkelyről tzikkelyre megvítattatott, a' 10-diki Ülésben minden legkissebb Változtatás nélkül harmadszor is felolvastatott. A' voksolók száma a' felolvasás ellen = 109, mellette = 213 volt. Egyszersmind az Irlandiai Választójusnak megszorításáról szóló Bill is elfogadtatott. — Gordon Robert Úr újonnan nevezett Követ a' Török Udvarhoz April. 8-kán elindult Konstantinápolyba, útját Nápollynak vévén, a' hol, a' mint tudva van, Stratford-Canning Úr (az elébbi Követ) múlatozik. — Visconte Itabayana (Brasiliai Követ) Rioból leveleket vett Apr. 8-kán és azolta Hertzeg Eszterházyval és Gróf Aberdennel gyakorta Conferentziákat tart. Hg Eszterházy Hg Wellingtonnal és a' Külső Miniszterrel több rendbéli értekezéseket tartott. A' Dublini Érsek 4 Püspökökkel egyetemben April. 4-ikén Windsorba kimentek, de közel két óráig kellett várakozniok, míg a' Királynál, a' ki Országos dolgokkal foglalkozkodott, audentziát nyertek. Kimeneteleknek tzelja a' volt, hogy Ő Felségét kérnék méltóztatnék a' Katholikus Billt meg nem erősíteni. Hasonló tzellal és kéréssel ment ki April. 8-kán Gróf Eldon a' Királyhoz, számos Esedezőlevelet vivén magával Ő Fgéhez benyújtani. Készültek Lord Kenyon; és Hertzeg Newcastle ugyantsak illyen szándékkal Windsorba, de értékre adattott, hogy Ő Fge ezentúl minden Esedezőleveleket a' belső Minister által fog elfogadni.

Frantzia Ország.

Páris, April. 13-kán. A' Királynál tegnap nagy Udvarlás tartatott, mint évi innep napján az Ő Fge (mint akkori Artois Gróf) Párisba való első jövetelének napján. — A' Követek Háza a' Posta Intézetéről tanátskozik.

A' Gazette örül, hogy a' Megyés és Községes Törvényeket a' Ministereknek vissza kellett venni, 's azt tanátsolja nékiek, hogy magokat a' jobb Oldallal (a' Royalistákkal) egyesítvén, a' Revolutiót (az az a' baloldalt vagy a' liberalismust) törjék meg. Ha pedig erőtelenek vagy félnek hartzolni, lépjenek le — engedjék a' helyet Vitézбекnek.

Török Ország.

Konstantinápoly Mártz. 26-dikán. A' Ramazán böjti napok 15-dikén, a' Nagy Próféta ruháji megnézhetésének innepe tartatott. E'kor hirdettetett ki egy hosszú parantsolat, mellyben leíratik, hogy a' Státus szolgálatjában lévő minden hivatalbeli tiszték minő öltözetben tartoznak ennekutánna a' pompa és innepi napokon megjelenni és járnai. Ez a' rendelés így kezdődik: „Minden tudja, hogy kezdetben az Islám hívőinek ruházatja és öltözete, a' nemes törvény szerint, vesztegetés nélkül kevésbe került, 's mégis elégséges volt a' testnek fedezésére. De idővel a' tsendes városi élet tartósságra kapván, a' drága pompázás elhatalmazott. Irígy szemmel nézte egyik a' másikat. A' mindennapi öltözetek, különösen az újabb időbeli kiszabott hivatalos és díváni ruházatok ellene kezdének lenni a' nemes törvény szabásainak, és mivel számtalan változásokat szenvedtek, sokféle vesztegetést és visszaéléseket okoztak. — Úgy de tagadhatatlan az, hogy, — Istené legyen a' ditsőség! —

a' Hívatatok betse és tekintete, mellyeket a' tanultak, fegyverviselők, és Státus szolgálói az Ő Nagy Urasága árnyéka alatt viselnek, külömbféle rangjaikat nézve, nagyobb, mint akármelley ruházatbeli drága ékesség; sőt az is nyilvánvaló, hogy akármelley Moslim (Török) az igaz ditsőségre csak az Islám megnemesítő ereje, és az Isteni félelem 's a' Vallás ruházatjának felöltözése által juthat el. Mint-hogy azonban a' ruházatkodásbeli fényűzés, mind e' mellett is közönségesen elhatalmazott; a' jelenvaló rendszabás pedig, melly az Ozmán Birodalom alapos törvényeit akarja helyre állítani, egyedül azon feltett tzelra indul ki, hogy a' szent viadalnak javát előmozdítsa. és, — tekintvén arra is a' mi a' testnek szükségére minden esetben megkívántatik, — az Islámnak eredeti parantsolatját bétöltesse: tehát, mind kormányzói, mind vallási tekintetből egyaránt szükségesnek találtatott, hogy a' terhes visszaélések, mellyek a' ruházati rendtartásba bétsúztak, eltöröltessenek, és a' ruházatkodásban megállítandó rendtartás, mindeneknek, had idején szintúgy, mint a' békeségben alkalmas könnyebbséget, és mind gazdasági, mind a' természetre való tekintetben közönséges hasznót szerezzen. E' mellett az is tzel, hogy a' vesztegetés, mellyet a' törvény és az okosság egyaránt kárhoztatnak, elháríttassék, különösen pedig, hogy a' Státusnak közönséges szolgálatjára alkalmaztatott személyek a' szerfelettvaló költségektől megkémeltessenek, mellyekre eddig hivatalbeli rangjuk kimutatása őket kényszerítette. — Ezeket gondolóra vévén, Ő Nagy Uraságának a' Szultánnak parantsolatjára, minden okos és egyenes gondolkozású személyeknek jóváhagyása után, a' következő tzikkelyei állittattak meg az öltözet új módjának és rendjének minden hivatalbeli tagokra nézve, hogy ezen-

túl a' hivatalos pompa napokon azokban tartoznak megjelenni, a' mi ezennel mindeneknek tudokra adatik. — Itt egyenként meghatározatva előadatnak a' ruházataik, minden hivatalbeli tiszteknek a' Nagy Vezértől kezdve lefelé az alsóbb rendű tisztviselőig. A' feljebb kitett napon maga a' Szultán is elment a' Nagy Próféta ruházatjának megnézésére a' Tsászári Kintstárba, késértetve minden Udvari Fő Hivatalbeliektől, és az azzal egybeköttetett szertartások elvégződven Beszédet tartott az ott lévő sokasághoz, mellyben az ezen napon kihirdettetett új parantsolatnak tzeljét, melly a' fényűzésnek kiirtása, az egyszerű öltözeteknek behozása, és a' szükségtelen költségeknek megkéméllése 's a' t. kifejtegette, szívekre kötvén a' jelenvoltaknak, hogy azt szemek előtt tartanak, 's vennék gondolóra, hogy az Islám első követői a' ruházatban való bujálkodástól magokat megtartóztatták, a' puhaságot és pazérlást kerülték, de annál fogva Európában, Azsiában és Afrikában gyözödelmesek is voltak; és hogy a' mostani viszontagságokkal fenyegető környülállások, a' háborús idők, minden Moslimet köteleznek arra, hogy a' szükségét szenvedésben, magok megtartóztatásában, egyszerűségben és elszánásban öseiket kövessék. — A' polgárookra, mesteremberekre és a' katonaságra nézve hasonlóképpen ki fog az öltözetek minőségének meghatározása hirdettetni.

Burkus Ország.

A' Király Báró Humboldt Sándor Urat a' híres Természet-Visgálót, valos. titkos Tanátsossá nevezte Exczelelentiás titulussal. A' Báró Úr a' napokban megfog indulni tudományos tzelú utjára, az Urál hegyéhez. — Az Orosz Tsászárné (a' mint a' Status

Újság April. 16-káról jelentő Junius elejére Berlinben várattatik.

Éjszaki Ámerika.

Az új Elölülő Generális Jackson Márt. 4-dikén állott bé hivatalában. Beszédje, mellyet ez alkalmatossággal a' Washingtonban egybegyült Congressnak két Házaihoz tartott, mindenfelé köz kedvességet nyert, mellyel még azok is megvagynak elégedve, kik belőle, mint katonából, nem vártak alkalmas Elöl-ülőt e' szabad Országban. Különösen megtetszett beszédjéből a' következő Hely: „Minthogy én az állandó katonaságot bé- kesség idején veszedelmesnek tartom egy szabad Országban: ezen okból sem az állandó seregek mostani számát nevel- ni nem igyekezem, sem a' Politikai ta- pasztalásnak, amaz idvességes tudomány- járól „hogya a' katonai hatalomnak a' pol- gári hatalomtól kell függeni“ meg nem felejtkezem.“ —

Tiszteletes Tudós Ferentzi József Hazánkfiát, ama ritka ügyességű Rép- faragó Művésznek Ferentzy István Úr- nak Testvérét, az Ultrajectumi Univer- sítás, a' honnan több mint esztendei mu- latása után a' napokban érkezett vissza, a' Theologiai tudományban kimutatott je- les esméreteinek tekintetéből, Hit-tudo- mány Doctorának nevezte, 's ezt bizo- nyító függő petsétes levelével megaján- dékozta.

T u d ó s í t á s.

a' Dunán való Gőz-hajókázásról.

Már közhírül adatott volt az Újsá- gok által, hogy Andrews és Pri-

chard Urak, a' kik a' Geneva és Co- mo tavakon, továbbá a' Pó vizén járó Gőz-hajók' építése által annyira elhíre- sedtek, Bétsbe megérkeztek, és a' Du- nán való Gőz-hajókázás' tökéletes meg- állapítása végett egy Aktziás-Társaságot szándékoznak formálni. Ez a' Társaság éppen most formálódik; 's tzelja az, hogy az Ausztriai Birodalomnak ezen fő Fő- lyóján egy 60 ló erejű Gőz-hajó, mel- lyet Andrews és Prichard Urak, 100 ezer forintokért készítenek, valamint utazókkal, úgy portékákkal is járjon. Az Aktziáknak fele, — egy egy 500 pen- gő ftjával, — már el kelt alá írás útján. Az Aktziáknak eddig való tulajdonosit, míg tovább rendelés tevődnek, egy Ki- nevezettség ábrázolja, mellyet e' követ- kezendő Urak tesznek, ú. m. Benve- nuti J., B. Friesenhof, B. Geymül- ler Imre, B. Puthon János, és Ns. Si- na János Urak. Azoknak, a' kik mint Aktziák-tulajdonosi magokat aláírni szán- dékoznak, tessék magokat, Bétsben Schuller Úr és Társainál, „Am Hof Nro 529.“ Pesten pedig Kappel Úr és Társainál jelenteni, a' hol a' pénzt is le- tenni, és az eddig magokat alá írt Ak- tzionárius Uraknak neveiket látni lehet.

A' pénz folyamat Aprílis 23-dikán;
közép árr:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 98 3/16
Az 1820-béli sorsosok, 162 1/2
Az 1821-béli hasonlók, — —
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obli-
gátzióji, 54 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek 1108 forinton
Conv. Pénzben.